

Muodostelmaluistelu

Muodostelmaluistelu pähkinänkuoressa

Muodostelmaluistelu on taitoluistelun näyttävä joukkuemuoto, jossa tärkeitä elementtejä ovat vauhti, yllättävät kuviot, huimat pari- ja ryhmänostot sekä yhtäaikaisuus. Seniori- ja juniorijoukkueissa on 16 luistelijaa. Muodostelmaluisteluohjelmat ovat vahvasti teemallisia ja ne kertovat aina tarinan, jota korostetaan puvuilla ja koreografialla joilla on kokonaisuutta ajatellen suuri merkitys. Tasapainoinen ohjelma koostuu taitoluistelun peruselementeistä ja muodostelmakuvioista, jotka liitetään toisiinsa taitavilla koreografisilla siirtymillä. Ohjelmaa vaikeuttavat erilaisten vapaaluistelulementtien lisäksi käsiotteiden, luistelusuuntien ja vauhdin vaihdokset. Ohjelmissa voidaan nähdä myös yksinluistelusta tuttuja liikkeitä kuten piruetteja ja liukuja.

Joukkueen suoritusta arvioidaan mm. ohjelman sisältämien elementtien vaatavuustason, suorituspuhtauden ja laadun perusteella sekä ohjelman osa-alueiden kuten peruluistelutaidon, esityksen, sommittelun, koreografian sekä tulkinnan perusteella. Muodostelmaluistelu on Suomessa suosittu laji, sillä maassamme on noin 130 joukkuetta, joissa on yhteensä noin 2600 luistelijaa. Laji on hyvin suosittu myös aikuisten keskuudessa.

Muodostelmaluistelun historiaa

Muodostelmaluistelu sai alkunsa Yhdysvalloista 1970-luvulla. Suomalaisen taitoluistelun uranuurtaja Jane Erkkö näki lajissa potentiaalia ja toi muodostelmaluistelun Suomeen 1980-luvun alussa. Erkkö halusi tarjota vaihtoehdon etenkin niille yksinluistelijaille, joilla ei ollut edellytyksiä huipulle, ja jotka haluttiin kuitenkin pitää lajissa mukana mahdollisimman pitkään. SM-juniorisarjan voittajajoukkueelle jaetaan edelleen kiertopalkintona Jane Erkon malja.

Kaudella 1985-1986 järjestettiin Suomessa lajin ensimmäiset kansalliset loppukilpailut. Voiton vei Helsingin Taitoluisteluklubin The Rockets (myöhemmin Rockettes), kuten myös vuonna 1991, jolloin jaettiin lajin ensimmäiset SM-mitalit. Ensimmäiset maailmanmestaruuskilpailut käytiin vuonna 2000, jolloin Helsingin Luistelijoiden Marigold IceUnity saavutti pronssia.

Laji on levinnyt nopeasti ympäri maailman ja MM-kilpailuissa on nykyisin mukana noin 25 joukkuetta. Suomi on järjestänyt MM-kilpailut kahdesti; vuosina 2001 ja 2011. Suomi on saanut järjestettäväkseen myös historian ensimmäiset viralliset junioreiden MM-kilpailut, jotka käydään 2013.

Suomi on Kanadan, Yhdysvaltojen ja Ruotsin lisäksi maailman johtavia muodostelmaluistelumaita. Vuodesta 2000 asti järjestetyissä MM-kilpailuissa Suomea edustanut joukkue, lukuun ottamatta vuotta 2007, on jokaisella kerralla sijoittunut mitaleille. Myös Junioreiden World Challenge Cupissa Suomen joukkueet ovat olleet joka vuosi mitaleilla.

Suomalaismenestykselle on monia perusteita, joista tärkeimpinä pidetään ammattimaista valmennuksen tasoa sekä hyvää luistelijamateriaalia, jota suomalainen valmennusjärjestelmä taitoluistelussa tuottaa. Suomalainen tuomaritoiminta ja kansainvälinen lajiaktiivisuus ovat myös vieneet osaltaan lajia eteenpäin. Suomalaiset muodostelmaluisteluvalmentajat sekä tuomarit ja tekniset spesialistit ovat maailmalla tunnettuja ja haluttuja ammattilaisia, joiden työtä arvostetaan.

Suomalainen muodostelmaluistelu on maailman huippua

Suomalaismenestystä vuosina 2000-2011

MM-kultaa:

2002 Marigold IceUnity
2004 Marigold IceUnity
2006 Marigold IceUnity
2008 Rockettes
2010 Rockettes
2011 Rockettes

MM-hopeaa:

2001 Rockettes
2003 Marigold IceUnity
2005 Rockettes
2009 Team Unique

2010 Marigold IceUnity
2011 Marigold IceUnity

MM-pronssia:

2000 Marigold IceUnity
2004 Rockettes
2005 Marigold IceUnity
2006 Rockettes

Junioreiden World Challenge Cup

Kultaa:

2001 Team Fintastic
2003 Musketeers
2004 Musketeers
2005 Musketeers
2006 Musketeers
2007 Team Fintastic
2008 Team Fintastic
2009 Team Fintastic
2010 Team Fintastic
2011 Team Fintastic

Hopeaa:

2004 Team Mystique
2005 Team Mystique
2006 Team Fintastic
2011 Musketeers

Pronssia:

2002 Musketeers
2008 Musketeers
2009 Musketeers
2010 Musketeers

Muodostelmaluistelun elementtejä

Blokki

- muodostuu vähintään kolmesta rivistä
- blokin on katettava vähintään kentän pituus tai sitä vastaava mitta

Piiri

- piirissä eli ympyrässä on oltava vähintään neljä luistelijaa
- piirin tulee pyöriä vähintään 360 astetta
- piiriä voidaan liikuttaa

Liukusarja

- liukuja, joita joukkue suorittaa eri muodostelmissa

Mylly

- luistelijoista muodostettu siipi tai siipiä, joiden tulee pyöriä yhden pisteen ympäri vähintään 360 astetta
- myllyä voidaan liikuttaa ja siitä voidaan tehdä eri muotoja

Läpimeno

- elementti, jossa osa joukkueesta menee toisen osan läpi
- läpimenossa haetaan vaikeutta pyörähdyksellä

Otteeton askelsarja

- neljästä rivistä muodostuva otteeton elementti
- jokaisessa rivissä on neljä luistelijaa

Rivi

- yksi tai kaksi riviä
- elementin katettava kentän pituus tai vastaava

Soololiike

- soololiikkeitä, joita vähintään kolmen luistelijan tai kahden parin on tehtävä
- luistelijat suorittavat joko vapaaluisteluliikettä (esim. linjeeraus) tai vapaaluisteluelementtiä (esim. piruetti tai ryhmänosto)

Parielementti

- joko parinosto tai paripiruetti

Muita elementtejä:

Piruetti

Blokkiaskelsarja

Piiriaskelsarja

Kilpailusarjat ja ikäraajat

Seura- ja aluetaso

Tulokkaat

Ei ole täyttänyt 16 vuotta 1.7. mennessä

Harrastajat

Ei ikärajaa

Aikuiset

Täyttänyt 25 vuotta 1.7. mennessä

Kansallinen taso

Minorit

Ei ole täyttänyt 13 vuotta 1.7. mennessä

Juniorit

Täyttänyt 1.7. mennessä 12 vuotta, mutta ei 19 vuotta

Seniorit

Täyttänyt 17 vuotta 1.7. mennessä

SM-taso

SM-noviisit

Täyttänyt 1.7. mennessä 10 vuotta, mutta ei 15 vuotta

SM-juniorit

Täyttänyt 1.7. mennessä 12 vuotta, mutta ei 19 vuotta

SM-seniorit

Täyttänyt 14 vuotta 1.7. mennessä

Arvostelu muodostelmaluistelussa

Muodostelmaluistelussa ja taitoluistelussa yleensä ylituomari johtaa tuomaristoa ja vastaa kilpailun etenemisestä sääntöjen mukaisesti. Ylituomari päättää myös siitä, miten kilpailu etenee jos suoritus keskeytyy tai kilpailuolosuhteet muuttuvat. Laidalla valvoo myös apulaisylikuomari, joka valvoo että jää pysyy turvallisena ja puhtaana.

Tuomareiden ja ylituomarin lisäksi muodostelmaluistelupaneelissa istuvat tekninen tuomaristo eli kontrolleri, spesialisti, avustava spesialisti, tietojen syöttäjä ja videoeditoija. Tekninen spesialisti nimeää joukkueen suorittaman elementin, jolla on

tietty perusarvo. Elementtien vaikeuspisteet on määritelty taulukoissa etukäteen ja vaikeustasoja voi olla yhdestä neljään. Tuomarit antavat pisteet erikseen elementtien laadusta ja ohjelman esittämisen osa-alueista. **Laatupisteet** annetaan kokonaislukuina asteikolla **-3 - +3**.

LAATUTEKIJÖITÄ OVAT mm.

- Muotojen pysyminen oikeina, kuten piiri piirinä ja rivi rivinä.
- Luistelijoiden välimatkan pysyminen tasaisena kaikissa elementeissä
- Elementtien vauhti ja liuku
- Otteiden laatu ja säilyminen

Esittämispisteiden skaala on nolasta kymmeneen neljännesosadesimaalin tarkkuudella. Viiden pisteen suoritus on siis keskitasoinen ja kymmenen pisteen suoritus on poikkeuksellisen loistava.

ESITTÄMISESSÄ ARVIOIDAAN SEURAAVIA

1. Peruluistelutaito

- arvioidaan joukkueen luistelijoiden tasaista luistelutaitoa

2. Siirtymiset

- arvioidaan sitä, mitä tapahtuu elementtien välillä sekä elementtien sisään- ja ulostuloja
- arvioidaan miten elementtien sisällä siirtymiset tapahtuvat esim. blokin neljästä rivistä siirtyminen kolmeen riviin

3. Esitys/suorittaminen

- unisono eli yhdenaikaisuus ja yhdenmukainen luistelu
- miten joukkue esiintyy yleisölle

4. Koreografia

- ohjelman omaperäisyys ja idea
- kuinka hyvin ohjelma on rakennettu musiikkiin

5. Musiikin tulkinta

- luisteleeko joukkue musiikin rytmiiin
- tulkitseeko joukkue musiikin tyyliä ja luonnetta ja pystyykö se löytämään musiikista hienovaraiset nyanssit

Esittämispisteet ja laatupisteet syötetään tuloslaskentaohjelmaan. Ohjelma laskee kunkin elementin laatupisteiden keskiarvon, johon lisätään taulukosta ennalta määritelty elementin perusarvo.

Ohjelman esittämispisteistä lasketaan vastaavalla tavalla keskiarvo ja se kerrotaan annetulla kertoimella. Nämä kertoimet ovat muodostelmaluistelussa esim. SM-senioreilla lyhytohjelmassa 0,8 ja vapaaohjelmassa 1,6. Seuraavaksi lasketaan elementtipisteiden summa yhteen esittämispisteiden kanssa. Yhteenlaskun jälkeen vähennetään kokonaispistemäärästä mahdollisesti tulleet vähennykset. Vähennyksiä ovat mm. kaatumiset, aikavähennys ja pukuvähennys. Joukkue on sitä parempi, mitä korkeampi sen yhteispistemäärä on.

Tuloslaskennassa käytettyjen pisteiden nimitykset ja niiden lyhenteet

Laatupisteet (Grade of Execution).....	GOE
Perusarvo (Base Value)	BV
Vaikeuspiste (Scale of Value).....	SOV
Osakilpailupisteet yhteensä (Total Segment Score)....	TSS
Elementtipisteiden summa (Total Element Score).....	TES
Esittämispisteiden summa (Program Component Score).....	PCS
Peruluistelutaidot (Skating Skills).....	SS
Siirtymiset (Transitions).....	TR
Suoritus (Performance/Execution).....	PE
Koreografia (Choreography).....	CH
Tulkinta (Interpretation).....	IN